

U:BYGD

PROSESS DEL3

Marius Waagaard og Einar Fuglestad Syversen

Veiledere: Finn Haakonsen og Ole Møystad

Masteroppgave i arkitektur, NTNU vår 2014

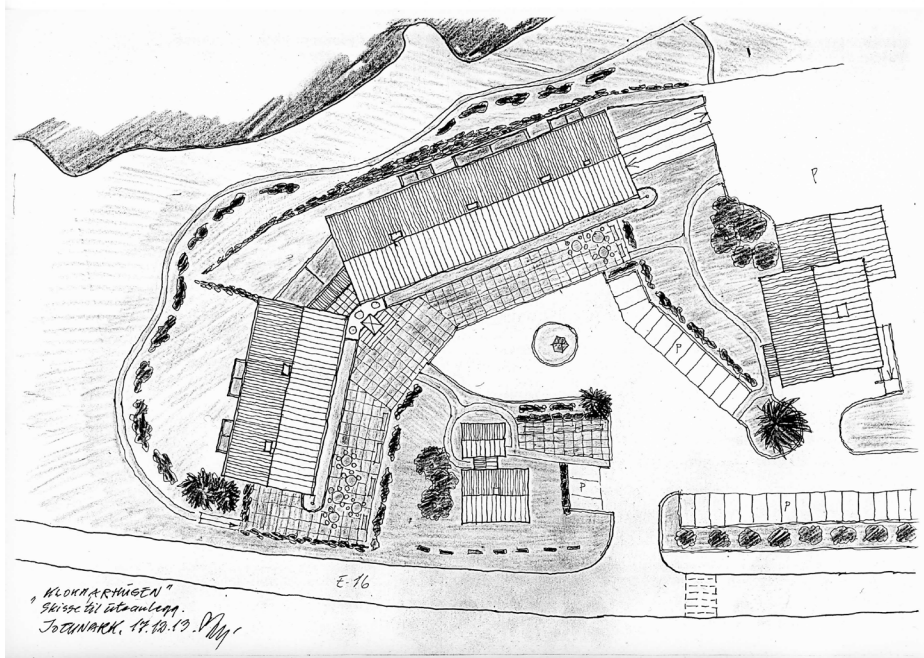

KLOKKARHAUGEN

Hvilke kvaliteter kan man dyrke frem på
Klokkarhaugen, og hvilke deler av programmet
legges her?

<p>+</p>	<p>-</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Definerer et tydelig byrom og et tydelig grøntareal - Gode utsiktsforhold - Skjermer byrommet for vind - Samme skala som Asylmottaket, Vangsheimen, Kommunehuset og Gamle vangsheimen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ruvende i landskapet. spesielt fra nordsiden (vannkanten) - Gir dårlige/værharde og eksponerte oppholdssoner mot nord og vest. - Dårlig definerte private soner fra offentlige soner. - Lite fleksibel struktur. Vanskelig å utvide. Næringene må fylle et stort lokale fra dag 1. får ikke bygd seg opp gradvis. - Bør bygges i ett trinn. Høy terskel mtp finansiering. Kun 1 utbygger. - Bygger videre på et sentrum med store åpne rom og store typologier som har lite kontakt med omgivelsene.

- Ruvende i landskapet. spesielt fra nordsiden (vannkanten)
- Gir dårlige/værharde og eksponerte oppholdssoner mot nord og vest.
- Dårlig definerte private soner fra offentlige soner.
- Lite fleksibel struktur. Vanskelig å utvide.
- Næringene må fylle et stort lokale fra dag 1. får ikke bygd seg opp gradvis.
- Bør bygges i ett trinn. Høy terskel mtp finansiering. Kun 1 utbygger.
- Bygger videre på et sentrum med store åpne rom og store typologier som har lite kontakt med omgivelsene.

STOR LEILIGHETSSTRUKTUR MED NÆRING I 1. ETASJE.

OPPDILT NÆRING FRA BOLIG

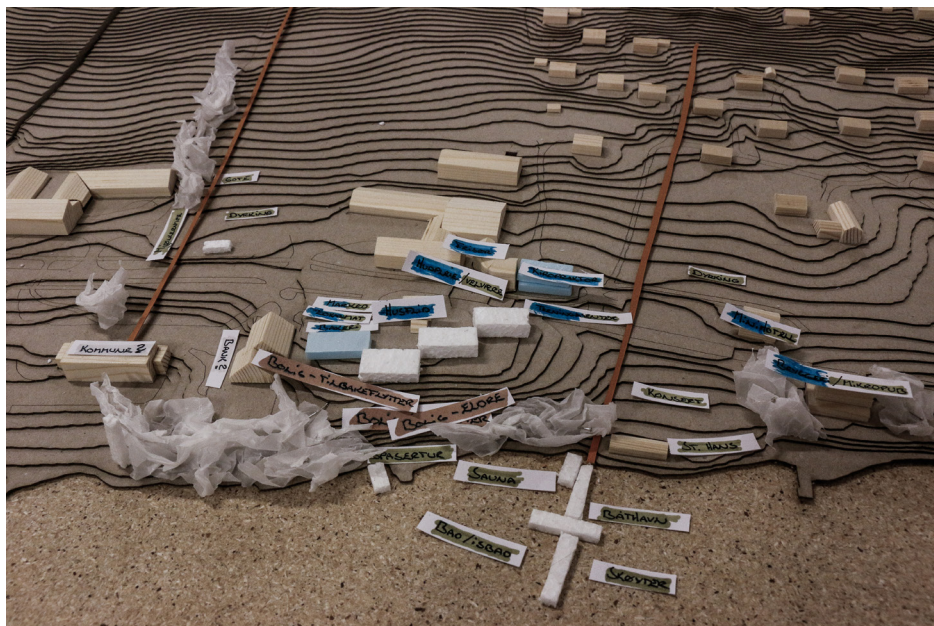

- Skiller bolig og næring.
- Større fleksibilitet for næringen. Kan vokse frem mer gradvis.
- Definerer et tydelig byrom med næring og tydelig boligområde og grøntområde.
- Gode utsiktsforhold
- Skjermer byrommet for vind
- Samme skala som Asylmottaket, Vangsheimen, Kommunehuset og Gamle vangsheimen.

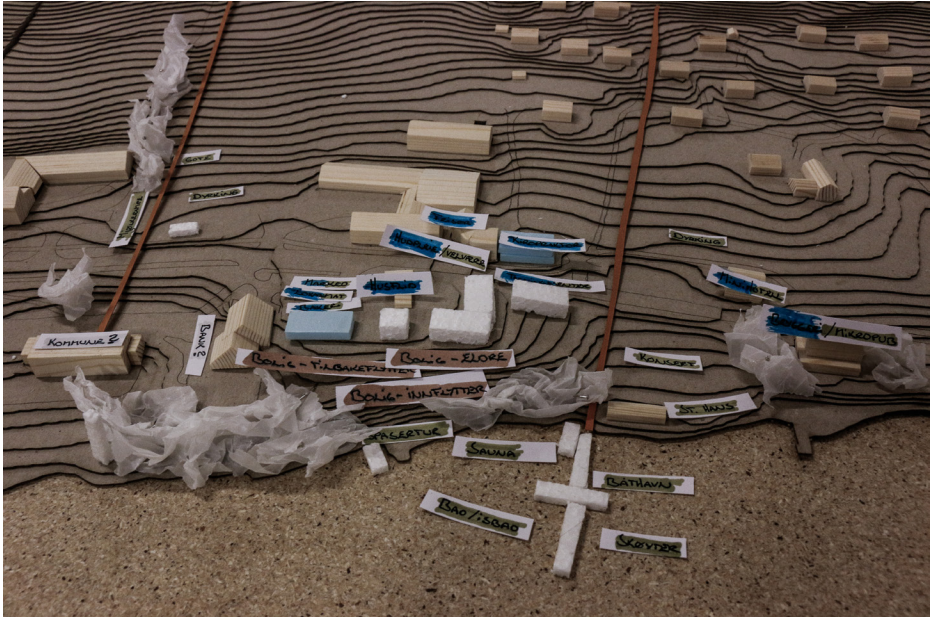
-

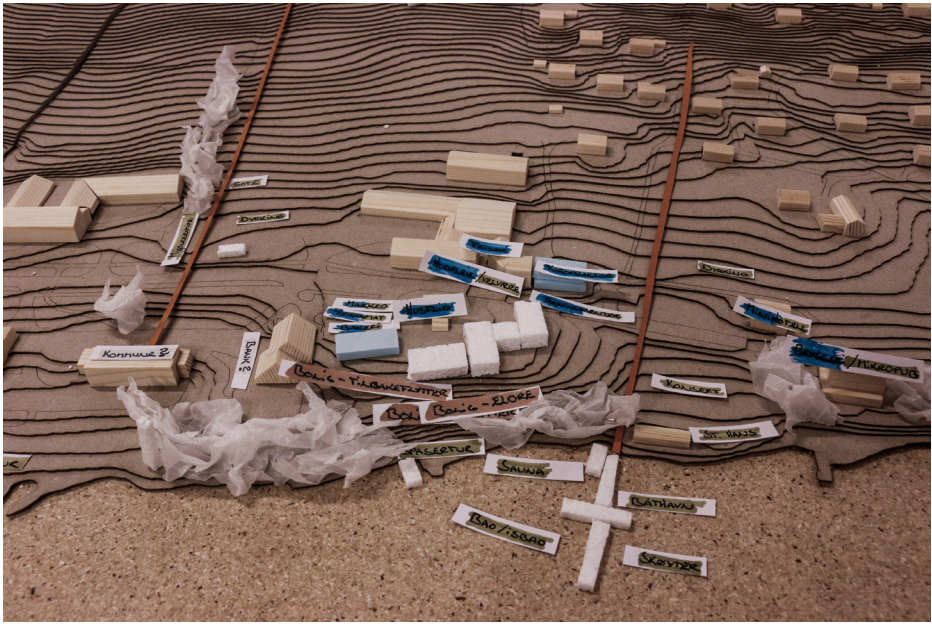
- Boligområdet er sterkt knyttet til byrommet. Får ingen lukket, privat karakter.
- Ruvende i landskapet, spesielt fra nordsiden (vannkanten)
- Lite fleksibel struktur. Vanskelig å utvide.
- Gir dårlige/værharde og eksponerte oppholdssoner mot nord og vest.
- Bygger videre på et sentrum med store åpne rom og store typologier som har lite kontakt med omgivelsene.

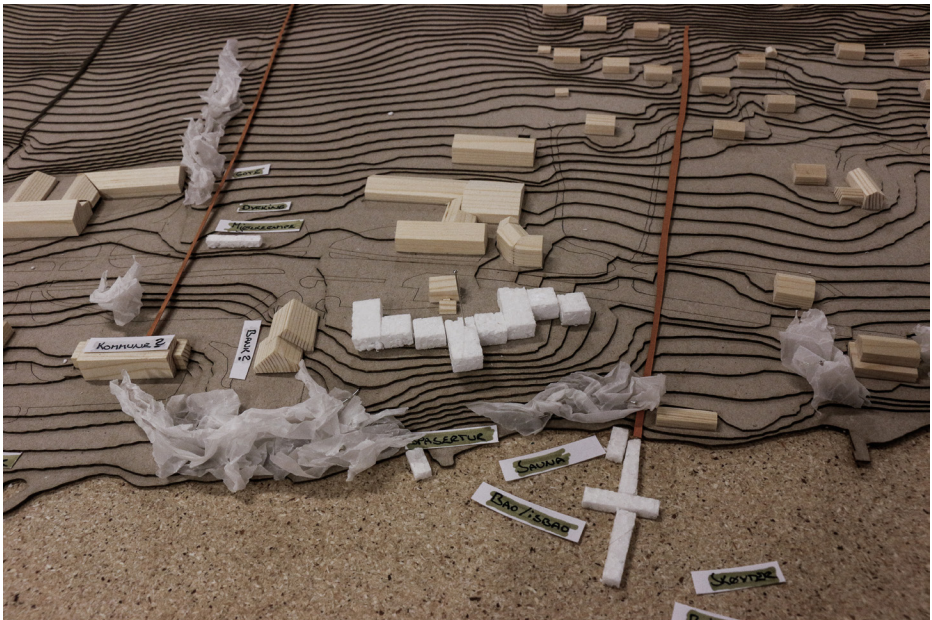

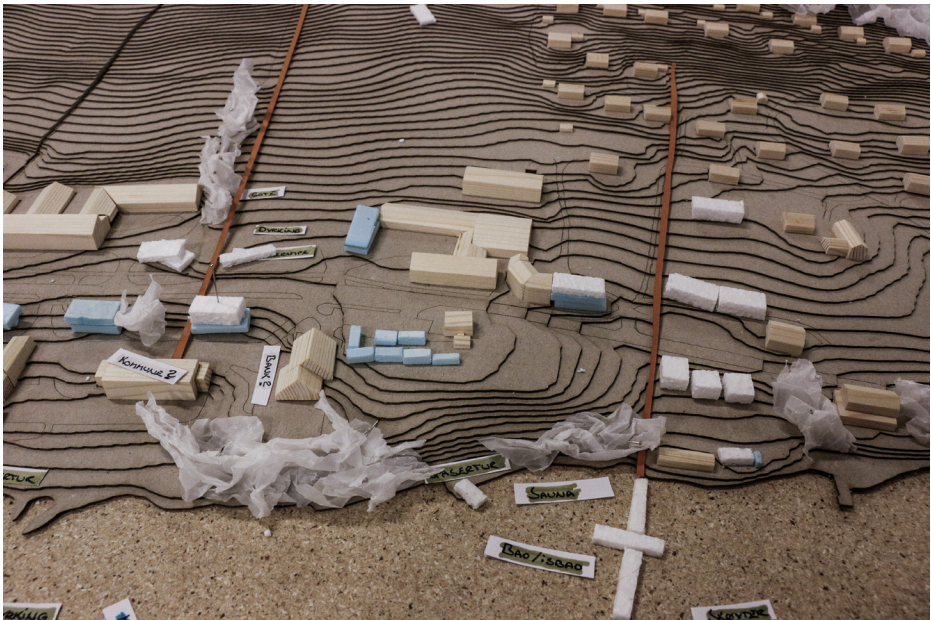

HVA SKAL KLOKKARHAUGEN VÆRE?

Leilighetskomplekset som de er i gang med å skissere på Klokkarhaugen gir oss på mange måter en god pekepinn på hva vi ikke ønsker Klokkarhaugen skal bli: Et kjøpt bygg med næring i første etasje og boliger i andre etasje. Den store bygningsmassen det legges opp til i dette forslaget er et stort inngrep i landskapet - med utgraving av to underetasjer som gir store sår i landskapet. I tillegg er det lite fleksibelt både med tanke på videreutvikling av både næringsaktivitet og boliger.

Vi har nå prøvd en rekke konstellasjoner for Klokkarhaugen, men vi føler ikke helt det har løsnet. Hvilke rolle skal den ha i sentrum? Våre analyser av hvor det er aktivitet å bygge videre på peker ikke mot å legge "tyngdepunktet" her, til tross for at området åpenbart har mange fine kvaliteter. Videre utviklingsmuligheter etter man har bygd ut selve haugen taler heller ikke for å ha tyngdepunktet her: Våre analyser av sentrumsbebyggelsen taler ikke for å i første omgang bygge ut langs E16 ovenfor kommunehuset og Vangstunet.

HVA ER FLEKSIBELT?

Med både Ole og Finn har vi snakket mye om hva som er fleksibelt, og hvordan ting kan få lov å utvikle seg over tid. Er det riktig å starte med å bygge ut mange store bygg og håpe at rommene er fleksible nok til å oppta skiftende aktiviteter, eller skal man starte med mindre volum og se hvordan bedrifter og boliger kan utvikle seg derfra?

(finne teori rundt fleksibilitet?)

Et stort problem de opplever med dagens utvikling på Klokkarhaugen er at de sliter med å få finansiert bygget. Dette taler også imot å skulle begynne med å bygge så stort som mulig på tomte.

Vi bestemmer oss for å gå videre med å se på hvordan en utvikling på Klokkarhaugen i større grad kan gjøres på en småskala og mer fleksibel måte.

HVILKE KVALITETER HAR KLOKKARHAUGEN?

KVALITETER NÆRING:

Noe av de viktigste kvalitetene med Klokkarhaugen er nærheten til vannet og utsikten. Når det gjelder næringsaktivitet er den viktigste kvaliteten nærhet og eksponeringsmulighetene til

KVALITETER BOLIG:

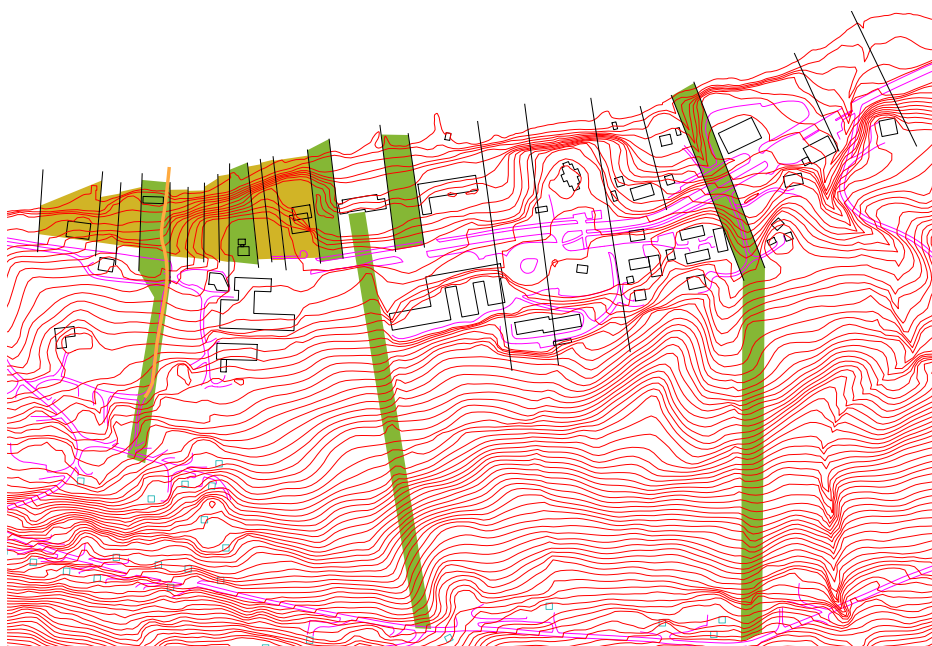
UTFORDRINGER:

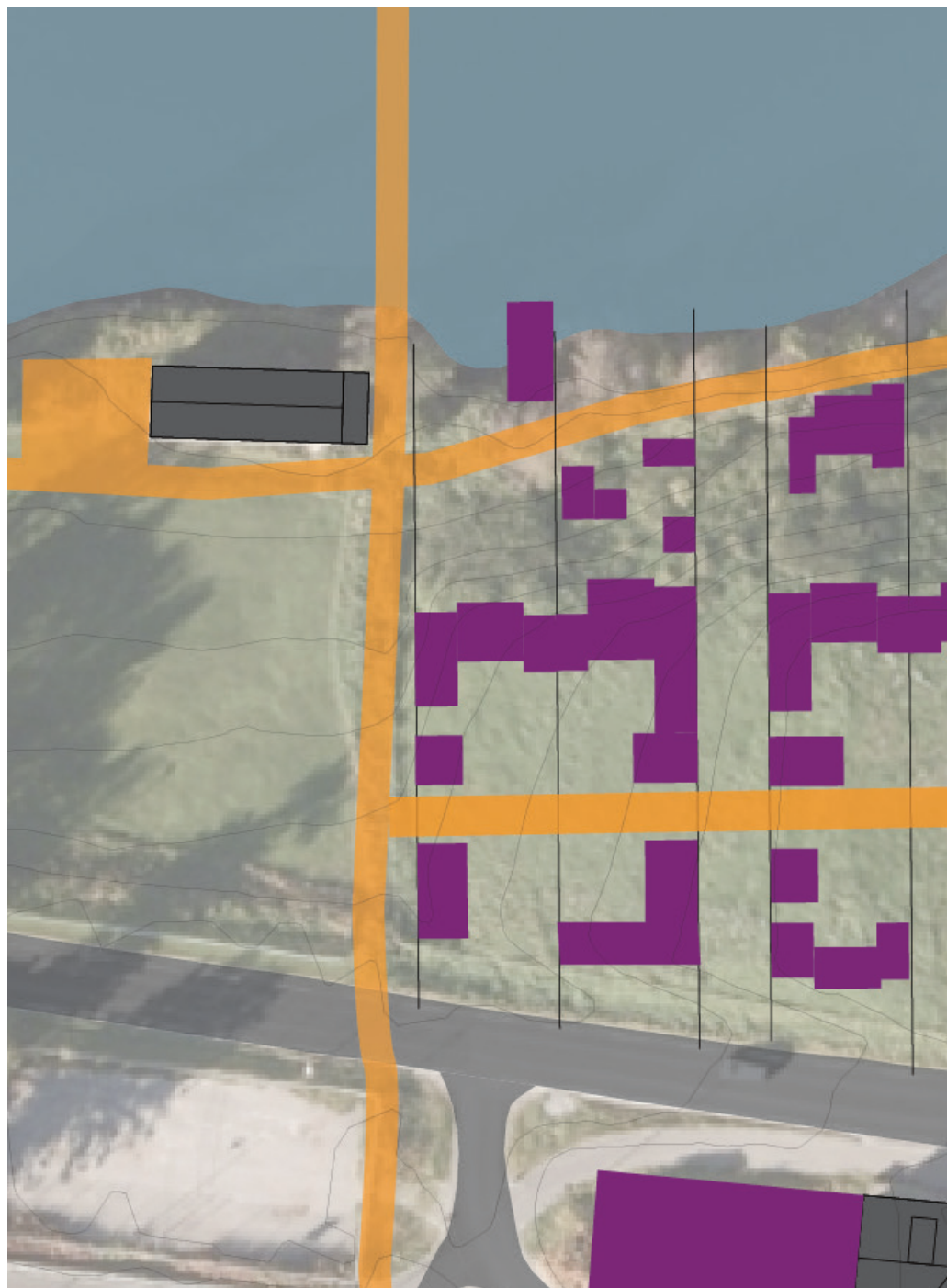
TYDELIGERE ROLLEFORDELING I SENTRUM:

TYNGDEPUNKT MED "KONVENSJONELL"
NÆRING, TURISTINFORMASJON ETC. RUNDT
KIRKA - GRÜNDERVIRKSOMHET RUNDT
KLOKKARHAUGEN.

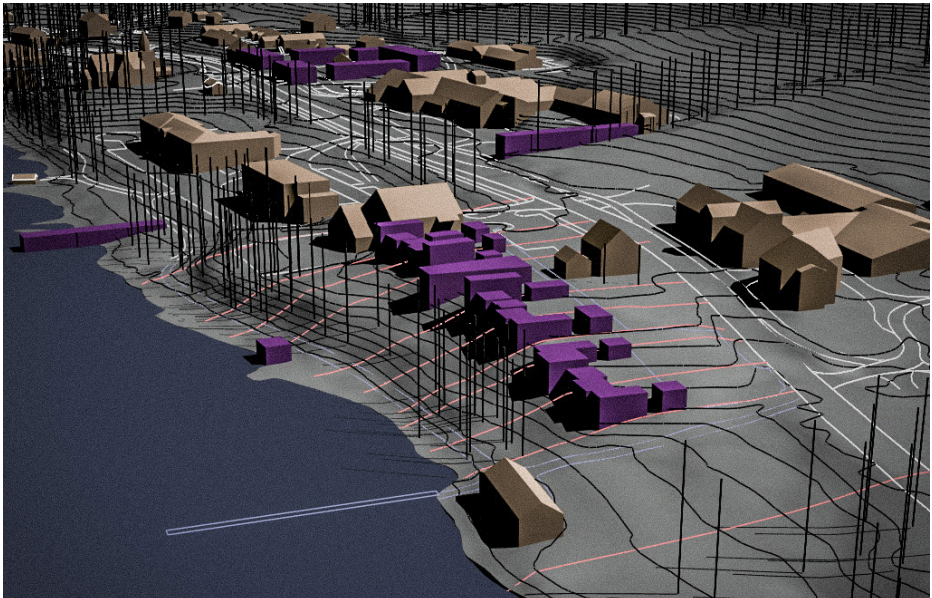
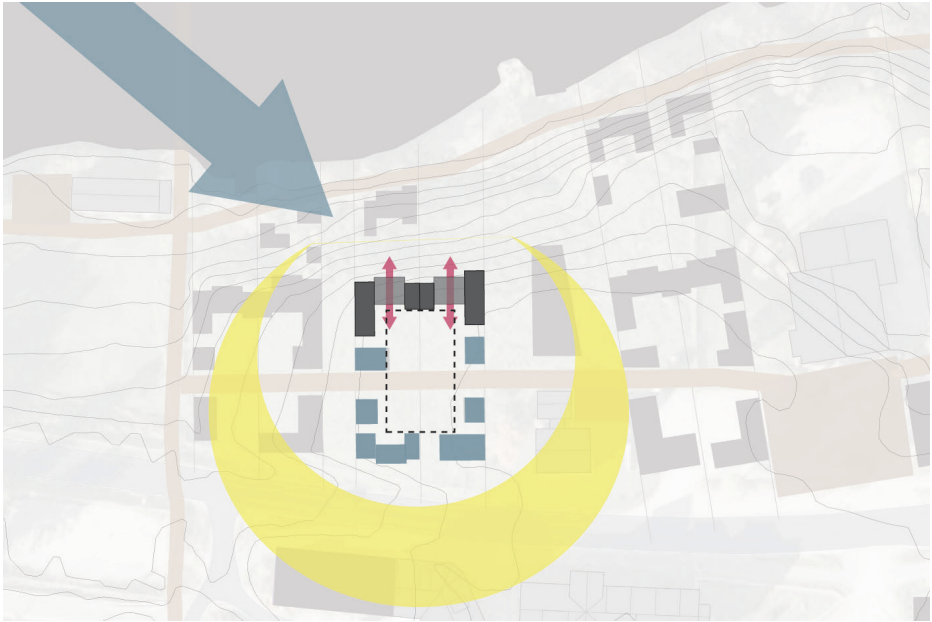

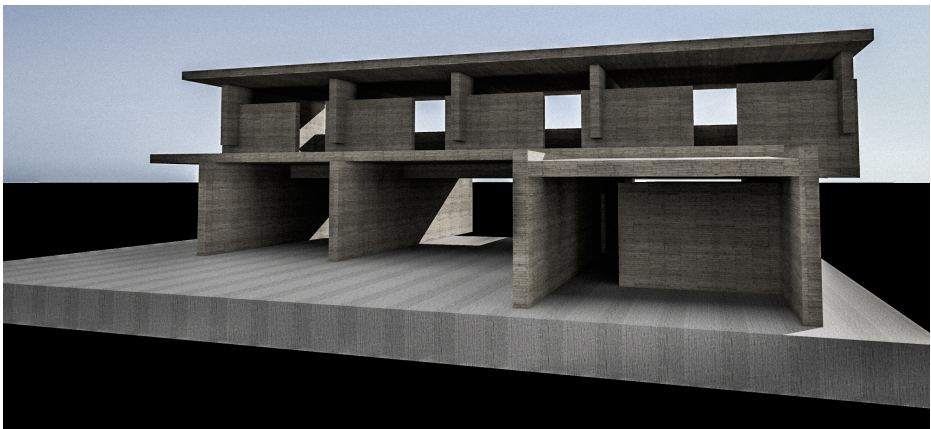
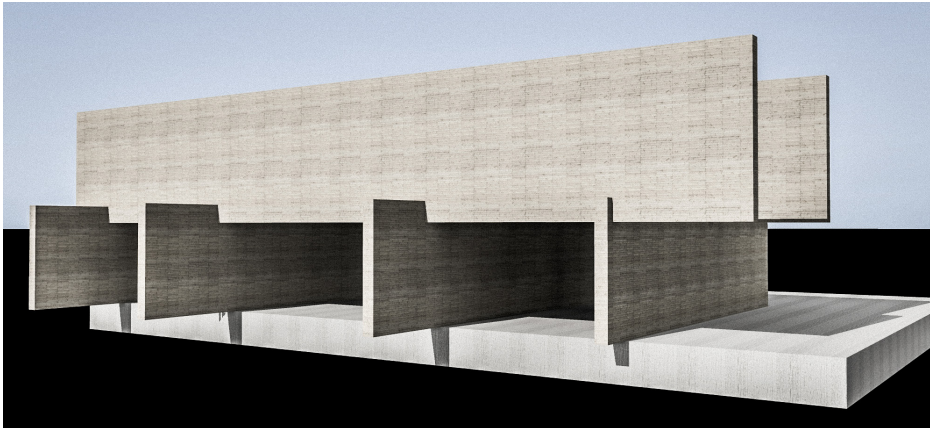

KIRKETUNET - HVA SKAL DET VÆRE?

Området rundt kirka skal utvikles og styrkes som midtpunktet i Vang sentrum. Dette skal være synlig i bebyggelse og funksjonalitet.

Utstillingsvindu for aktiviteter som foregår i Vang.

Bygge oppunder eksisterende kvaliteter i romlighet og nabobebyggelse.

KVALITETER NÆRING:

Gode muligheter for eksponering mot E16.

Knytter seg til Vangssteinen og Kirka - identitet og aktivitet.

Mulighet for å aktivisere de minst mobile i sentrum (kort avstand til eldre og omsorgsboliger)

KVALITETER BOLIG:

Mye luft - gode solforhold

God utsikt til fjell og fjord fra 2. etg. og oppover

Ganske godt skjernet fra vind

Kontakt med eksisterende boligområder.

Sentralt og lett tilgjengelig med transport/kollektivtransport.

UTFORDRINGER:

Stort mangfold av program - hvordan flettes funksjonene i sammen?

Trinnvis utbygging - hvordan skape en god trinnvis utbygging - alt kan ikke komme på en gang...

Trafikkavvikling.

HVORDAN STARTER UTBYGGINGEN?

TETTHET - BYGGEHØYDER

Skal området fungere som tyngdepunkt må det reflekteres i bebyggelsen - og skal være synlig både i plan, snitt og viktigst av alt: på bakken i sentrum. (Undersøke i Nolli-plan)

Bebyggelsen i området ligger på opptil 2 etg, og det skal ikke mye til før denne skalaen sprenges. En utbygging på 2-3 etg. virker fornuftig ift. å tilpasse seg omkringliggende områder.

HVILKE NÆRINGER?

Mindre detaljhandel og konvensjonell næring.
I programmeringen tar vi utgangspunkt i tilbud som folk er i gang med å starte med i Vang:

TURISTINFORMASJON:

Skape samhandling med Vangssteinen som per i dag er den eneste turistattraksjonen i Vang sentrum.

KAFFE/RESTAURANT:

Kan være et kjærkomment tilbud for turister som stopper for å se på Vangssteinen eller som er på reise gjennom Vang. Har mulighet for å trekke til seg folk fra eldre- og omsorgsboligene like ved. Lett tilgjengelig for besøkende ved Vangsheimen til å ta med innlagte ut for en kaffe i andre omgivelser.

LOKALMAT OG HUSFLID:

Bygge oppunder lokal identitet - økt attraktivitet som turiststopp.

FRISØR:

Lite plasskrevende og bidrar med daglig aktivitet.

HELSE & VELVÆRE:

Kan bidra med daglig aktivitet. Mulighet for å dra veksler på Vangsheimen. Utfordringer mtp. privat/offentlig - eksponeringsgrad?

TANNKLINIKK:

Bidra med daglig aktivitet. Program som er delvis relatert til frisør og helse og velvære.

VINMONOPOL:

Sterk "motor" som vil kunne bringe mye daglig aktivitet til området. Vil den bringe for mye biltrafikk og slik være bedre egnet til å ligge ved COOP?

KONTORLOKALER:

Kontorfellesskapet 1724 er snart fullt, og noen av bedriftene kan fort vokse seg for store til å holde til der. Bedriftene Kosa Seg AS og TurApp er bedrifter i vekst, som i tillegg kunne dra nytte av større eksponering enn hva de får til i dagens ganske introverte lokaler.

HVILKE AKTIVITETER?

17. MAI:

Start/avslutning for 17. mai-toget. Plass for taler, aktiviteter og servering av is og pølser.

BYGDEMARKED:

Rom for "Vangsmarked" med plass til salgsbod-er for utstillere fra "fjern og nær."

SMÅKONSERTER

Utekonserter og små tilstelninger.

WEBKAMERA TIL VANG STAVKIRKE I POLEN

Installasjon ved Vangssteinen som har skjerm med "live-bilder" fra Vang Stavkirke som i dag står plassert i Karpacz i Polen.

GALLERI - UTSTILLINGER

Vise hva som skjer i Vang - lokale kunstnere osv. Fint program i tilknytning til turistinformasjon og Vangssteinen.

UTGANGSPUNKT FOR TURER OG SAM-LINGER

MIDDAG UTE

HVILKE BOLIGER?

SMÅ ENHETER TIL UNGE

Inn- og tilbakeflyttere. 40-80 m2

BOLIGER FOR ELDRE MED MINDRE PLASS-BEHOV.

Universelt utformet, 60-120 m2.

FAMILIER?

3-4

GJESTEHYBLER

Rom for besøkende etc. 20-50 m2

OMFANG:

Boliger for eldre som ønsker mindre plass burde være høyt prioritert for å bidra til å frigjøre eneboliger.

MODELLSTUDIER - KIRKETUNET

01 LAMELL
2000 M2

FAVNER BÅDE KULTURLANDSKAP OG KIRKE - FORTETTING?
SKAPER EN FIN SITUASJON SOM EVNER Å FREMHEVE/BINDE SAMMEN BÅDE KIRKE OG JORD-
BRUK. EVNER OGSÅ Å GI ELDREBOLIGENE EN DELTAGENDE ROLLE I TORGROMMET.

02 HALVKARRE
3100 M2

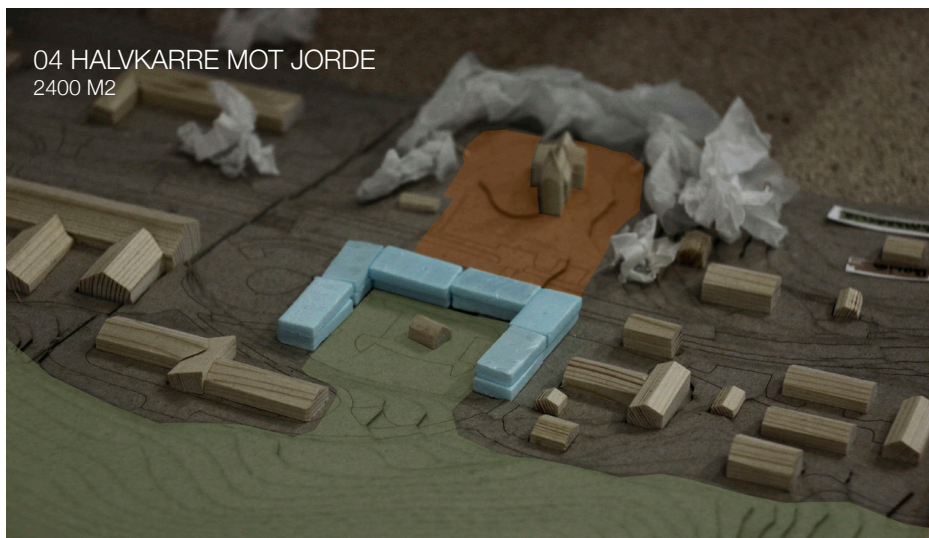
TYDELIG HENVENDELSE MOT VEG OG KIRKE.
SØKER LITE KONTAKT MED OMKRINGLIGGENDE BEBYGGELSE, OG STENGER UTE ELDRE-
BOLIGENE.

03 KARRE 3500 M2

TYDELIG AVSLUTNING PÅ ROM RUNDT KIRKA.
FOR PRIVAT GÅRDSROM.
LITE KONTAKT MED NABOBEBYGGELSE.

04 HALVKARRE MOT JORDE 2400 M2

TYDELIG AVSLUTNING PÅ ROM RUNDT KIRKA. KAN VÆRE ET FINT OG KONTANT BAKTEPPE
FOR KIRKEN.
GÅRDSROM HENVENDER SEG MOT JORDET - HVORDAN BLIR DET DA EN DEL AV SENTRUM?
HVORDAN LOKKE AKTIVITET INN I DETTE ROMMET?

05 YIN-YANG
3000 M2

SYMBIOSE AV KULTURLANDSKAP OG KIRKE.

06 TUN MED OPNING MOT KIRKE
2600 M2

TYDELIG HENVENDELSE MOT VEG OG KIRKE.
SKALA OG ORGANISERING SOM SNAKKER MED OMKRINGLIGGENDE BYGNINGER OG VEGER.

07 LAMELL ØST-VEST
2600 M2

TYDELIGE AVGRENSNINGER.
GODE ROMLIGE KVALITETER?

08 OPPBRUDD
3200 M2

FORHOLDER SEG LITE TIL OMGIVELSENE

09 OPPBRUDD - VINKELRETT
2600 M2

SKALA OG ORGANISERING SOM KAN SNAKKE FINT MED NABOER.
MULIGHET FOR MANGFOLD AV ROM OG ROMSEKVENSER
VIL DET FREMSTÅ SOM TYNGDEPUNKT SENTRUM?

10 PÅ SKRÅ
3200 M2

KNYTTER SEG DÅRLIG OPP MOT OMGIVELSENE. BRYTER NED, I STEDEN FOR Å BYGGE OPP
FORHOLDET TIL EKSISTERENDE BEBYGGELSE.

11 PÅ SKRÅ 2
3000 M2

MANGLENDE DIALOG MED NABOBYGGELSE OG E16 SOM STRUKTURERENDE ELEMENT.

X - NYTT BILDE

FORHOLDER SEG LITE TIL OMGIVELSENE, MEN KAN SKAPE INTERESSANTE ROM.

FAVORITTER FRA MODELLSTUDIENE:

TYDELIG HENVENDELSE MOT VEG OG KIRKE.
SKALA OG ORGANISERING SOM SNAKKER MED OMKRINGLIGGENDE BYGNINGER OG VEGER.

01 LAMELL 2000 M2

FAVNER BÅDE KULTURLANDSKAP OG KIRKE - FORTETTING?
SKAPER EN FIN SITUASJON SOM EVNER Å FREMHEVE/BINDE SAMMEN BÅDE KIRKE OG JORD-
BRUK. EVNER OGSÅ Å GI ELDREBOLIGENE EN DELTAGENDE ROLLE I TORGROMMET.

04 HALVKARRE MOT KULTURLANDSKAP 2400 M2

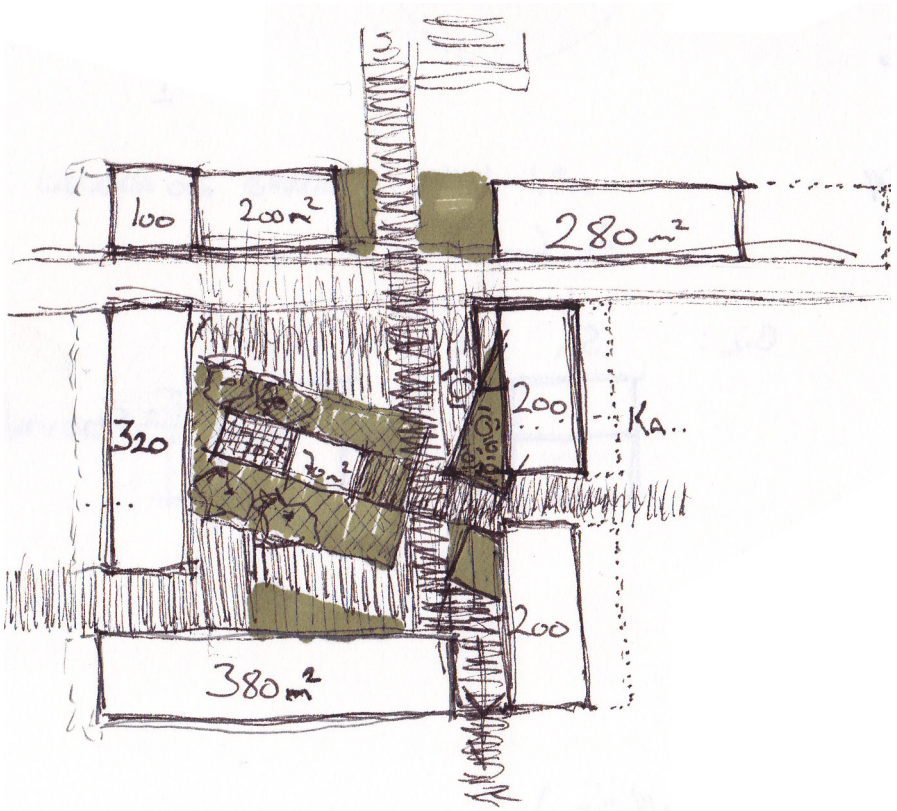

TYDELIG AVSLUTNING PÅ ROM RUNDT KIRKA. KAN VÆRE ET FINT OG KONTANT BAKTEPPE
FOR KIRKEN.
GÅRDSROM HENVENDER SEG MOT JORDET - HVORDAN BLIR DET DA EN DEL AV SENTRUM?
HVORDAN LOKKE AKTIVITET INN I DETTE ROMMET?

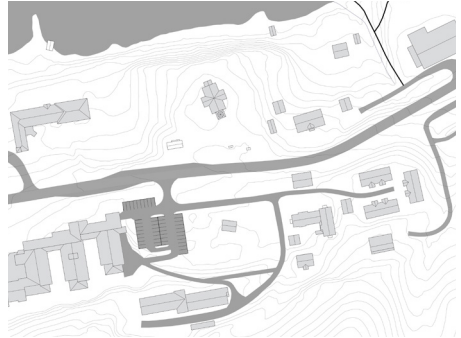
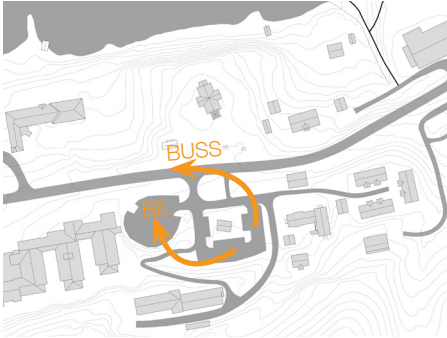

SKJELETTPÅBYGG TIL DET GAMLE BÅRHEUSET?
UTESERVERING / UTENDØRSGALLERI?

FRIGJØRE PLESS VED Å EFFKTIVISERE PARKERINGSAREALET

Turistbussparkering kan legges som lommer/drop-off-soner langs E16. Bilparkering konsentreres på eksisterende flate ved Vangsheimen. Slik får man opprettholdt samme antall plasser som i dag, og samtidig frigjort areal til annet bruk. Med økt trafikk i området må man sannsynligvis legge noe parkering under bakken.

ROMLIGHET SOM SNAKKER MED KIRKEN OG NABOBEBYGGELSE

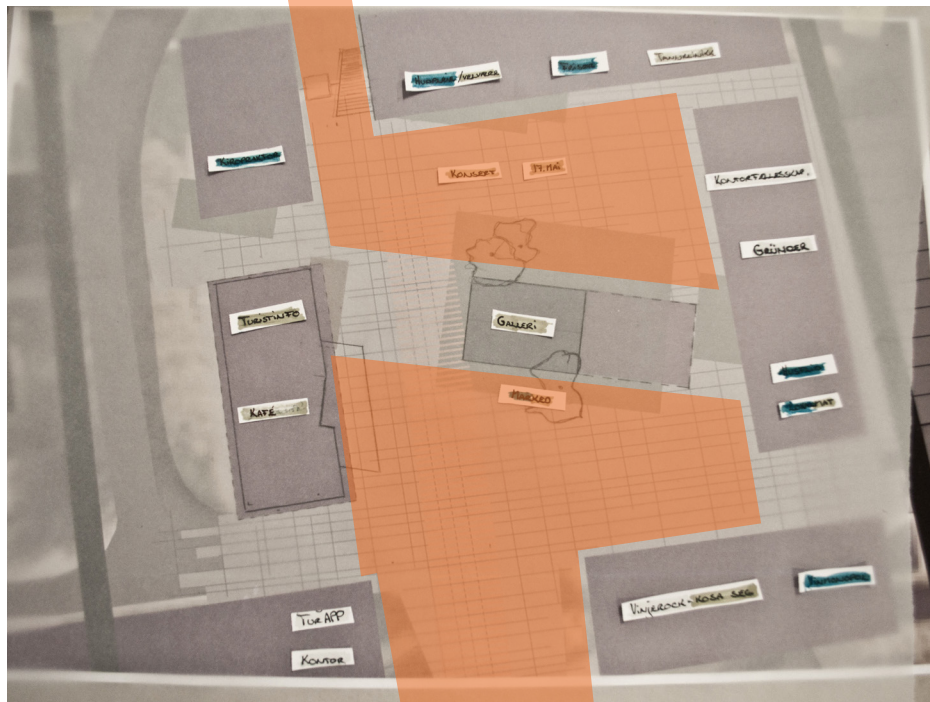
Den eksisterende vegetasjonen rundt kirka fremstår som krattskog og kan med fordel "strammes opp" og skape en fin omramming av høyden. Bebyggelsen rundt torget burde ha en klar dialog med kirka. Hvordan dette løses må vi arbeide videre med. Skal torget åpne seg helt mot kirken, eller kan man stenge helt igjen for å danne en "bakvegg" til kirkerommet?

TODELING AV TORGET:

DET EKSISTERENDE BYGGET BIDRAR TIL EN TODELING AV TORGET I EN EKSPONERT OG EN NOE MER TILBAKETRUKKET SONE. MOT E16 I NORD KAN NÆRINGER MED STØRST EKSPONERINGSBEHOV PLASSERES.

MINDRE EKSPONERT OMRÅDE I SØR:

Frisør, Helse og velvære,
Kiropraktor, Tannklinikk.

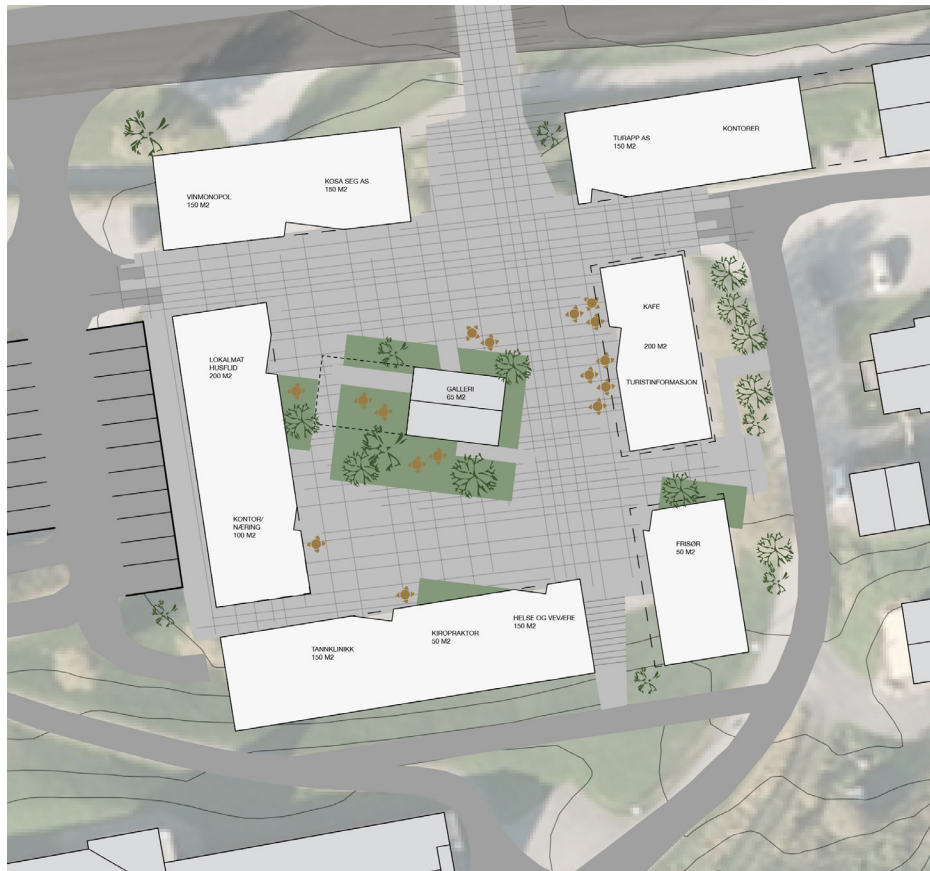
“HØYEKSPONERT” OMRÅDE MOT E16:

Turistinformasjon, Kafe, Vinjerock - Kosa Seg
AS, TurAPP AS, Vinmonopol, Lokalmatutsalg.

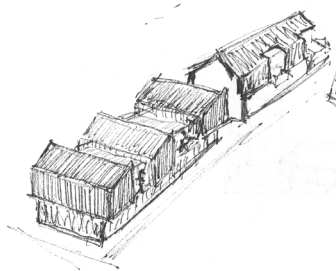

ORGANISERING AV PROGRAM - HVA BLIR TORGROMMET?

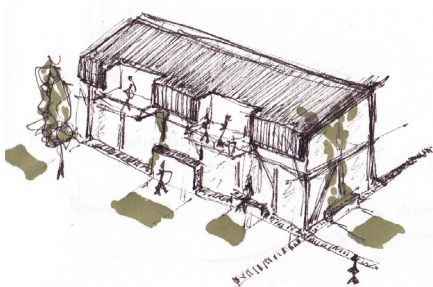
NÆRING 1. ETG, OG PRIMÆRT BOLIGER
OPPOVER I ETASJENE. VANSKELIG Å SE FOR
SEG TILSTREKkelig MED BOKVALITET PÅ
BAKKEPLAN I KOMBINASJON MED DE KOM-
MERSIELLE PROGRAMMENE PÅ TORGET.

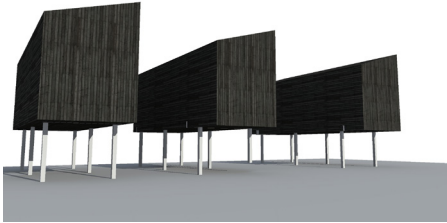
SKISSERING AV BOLIGPLANER:

SIDEN DETTE BLIR KOMMUNENS MEST
SENTRALE BOLIGER BØR DE OPPFYLLE
KRAVENE OM UNIVERSELL UTFORMING.
SVALGANG ENESTE ØKONOMISK
FORSVARLIGE LØSNING I SÅ SMÅ BYGG?

KONSEPT BEBYGGELSE:

FLEKSIBLE OG ÅPNE NÆRINGSAREAL.
BOLIGENE FORMES AV MASSIVTREBOKSER
PÅ TRESØYLER SOM INNEHOLDER "SATTE
FUNKSJONER" SOM SOVEROM, BAD OG
GANG.

OPPHOLDSROM I BOLIGENE SPENNES
MELLOM MASSIVTREBOKSENE

PRIMÆRT GLASS OG ÅPENHET I NÆRINGS-
ETASJEN.
MASSIVTREBOKSENE I BOLIGENE FÅR EN
LUKKET KARAKTER, MENS OPPHOLDSROM-
MET FREMSTÅR LETERE OG MER ÅPENT.

